

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Kolegium

Sądu Najwyższego

Uchwała Nr 4/2019

KOLEGIUM SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 9 kwietnia 2019 r.

w sprawie wystąpienia do Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego z żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających dotyczących sędziego Sądu Najwyższego Aleksandra Stępkowskiego

§ 1

Kolegium Sądu Najwyższego, działając na podstawie art. 76 § 1 oraz 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2018 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.), zwraca się do Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego z żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających w związku z podejrzeniem popełnienia przewinienia służbowego oraz uchybienia godności urzędu przez sędziego Sądu Najwyższego Aleksandra Stępkowskiego przy rozpoznawaniu w dniu 8 marca 2018 r. sprawy z odwołania Waldemara Żurka od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr 390/2018 z dnia 21 września 2018 r. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie odwołania od zmiany podziału czynności ustalonej przez Prezesa Sądu Okręgowego z dnia 27 sierpnia 2018 r. przez wydanie orzeczenia co do istoty sprawy bez dysponowania aktami sprawy.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W ocenie Kolegium Sądu Najwyższego zachodzi potrzeba podjęcia czynności wyjaśniających w celu rozważania zasadności wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w związku z podejrzeniem popełnienia przewinienia służbowego oraz uchybienia godności urzędu przez Sędziego Sądu Najwyższego Aleksandra Stępkowskiego.

Powyższe podejrzenie znajdują uzasadnienie w okolicznościach faktycznych i prawnych związanych z rozpoznaniem w dniu 8 marca 2018 r. sprawy z odwołania Waldemara Żurka od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr 390/2018 z dnia 21 września 2018 r. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie odwołania od zmiany podziału czynności ustalonej przez Prezesa Sądu Okręgowego z dnia 27 sierpnia 2018 r.

Biorąc pod uwagę chronologię czynności procesowych należy wskazać, że po wpłynięciu wskazanej wyżej sprawy do Sądu Najwyższego w dniu 26 października 2018 r. i zarejestrowaniu jej pod sygn. I NO 47/18, pismem z dnia 5 listopada 2018 r. sędzia Sądu Najwyższego pełniący obowiązki Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych zwrócił się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o jej przekazanie do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Zarządzeniem nr 66/2018 z dnia 19 listopada 2018 r. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego odmówił przekazania sprawy z Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych do innej Izby Sądu Najwyższego, natomiast wnioski o wyłączenie wszystkich sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izby Dyscyplinarnej przekazał do rozpoznania do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. W tym celu akta przedmiotowej sprawy przekazano do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego.

W dniu 7 marca 2019 r. w Izbie Cywilnej wydane zostało zarządzenie wyznaczające na dzień 8 marca 2019 r. posiedzenie niejawne w składzie trzech sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego: Antoniego Bojańczyka, Leszka Boska, Dariusza Czajkowskiego, Tomasza Demendeckiego, Marka Dobrowolskiego, Pawła Krężaka, Joanny Lemańskiej, Marcina Łochowskiego, Oktawiana Nawrota, Janusza Niczyporuka, Adama Redzika, Mirosława Sadowskiego, Marka Siwka, Ewy Stefańskiej, Marii Szczepaniec, Krzysztofa Wiaka, Jacka Widło i Grzegorza Żmija od orzekania w sprawie I NO 47/18.

Tego samego dnia, tj. 7 marca 2019 r. Sędzia Sądu Najwyższego Joanna Lemańska pełniąc funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wydała z kolei zarządzenie, w którym wyznaczył sprawę I NO 47/18 „do referatu SSN A. Stępkowskiego i skierowała sprawę na posiedzenie niejawne na dzień 8 marca 2019 r., celem rozważenia podjęcia czynności procesowych”.

W dniu 8 marca 2019 r. Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów Izby Cywilnej postanowił odroczyć posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego: Antoniego Bojańczyka, Leszka Boska, Dariusza Czajkowskiego, Tomasza Demendeckiego, Marka Dobrowolskiego, Pawła Krężaka, Joanny Lemańskiej, Marcina Łochowskiego, Oktawiana Nawrota, Janusza Niczyporuka, Adama Redzika, Mirosława Sadowskiego, Marka Siwka, Ewy Stefańskiej, Marii Szczepaniec, Krzysztofa Wiaka, Jacka Widło i Grzegorza Żmija od orzekania w sprawie I NO 47/18.

Jednocześnie tego samego dnia, tj. 8 marca 2019 r. Sąd Najwyższy w składzie: sędzia Sądu Najwyższego Aleksander Stępkowski wydał w tejże sprawie postanowienie, w którym odrzucił odwołanie skarżącego Waldemara Żurka ze względu na jego niedopuszczalność oraz oddalił jego wnioski o zwrot kosztów postępowania. Podejmując przedmiotowe rozstrzygnięcie, sędzia Sądu Najwyższego Aleksander Stępkowski nie

dysponował jednak aktami sprawy o sygn. I NO 47/18. Te bowiem, w okresie od 20 listopada 2018 r. do dnia 8 marca br. (włącznie), pozostawały w wyłącznej dyspozycji sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Tym samym postanowienie o odrzuceniu odwołania skarżącego Waldemara Żurka ze względu na jego niedopuszczalność oraz oddaleniu wniosek skarżącego o zwrot kosztów postępowania zostało wydane w momencie, w którym skład orzekający w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie dysponował, ani nie miał wglądu w oryginale akta sprawy. Co więcej, jeśli uwzględnić, że Aleksander Stępkowski został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego w dniu 20 lutego 2019 r., a do rozpoznania sprawy został wyznaczony w dniu 7 marca 2019 r., to realnie nie miał możliwości zapoznania się z aktami omawianej sprawy.

Zdaniem Kolegium Sądu Najwyższego czynności podjęte przez Sędziego Sądu Najwyższego Aleksandra Stępkowskiego mogą wypełniać znamiona przewinienia służbowego oraz stanowić uchybienia godności urzędu Sędziego Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 84), do postępowania przed Sądem Najwyższym i Naczelny Sąd Administracyjny w sprawie z odwołania uczestnika postępowania od uchwał KRS sprzecznych z prawem, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm., dalej jako „k.p.c.”) o skardze kasacyjnej. Stosownie zaś do art. 39821 k.p.c., jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji. Artykuł 382 k.p.c. stanowi z kolei, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Jak zauważa się w orzecznictwie, zebrany materiałem w rozumieniu tego przepisu jest wszelki materiał procesowy, na który składają się także twierdzenia i oświadczenia stron, zarzuty przez nie podnoszone i składane wnioski (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2000 r., IV CKN 1137/00, LEX nr 530702). W tym kontekście należy stwierdzić, że twierdzenia i oświadczenia stron postępowania toczącego się pod sygn. I NO 47/18, zarzuty przez nie podnoszone i składane wnioski zawarte są w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, którymi sędzia Aleksander Stępkowski nie dysponował oraz co do zawartości których nie mógł mieć pewności ze względu na datę powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego oraz wyznaczenie jako referenta w sprawie. Orzekł zatem wbrew wynikającemu z art. 382 w zw. z art. 39821 k.p.c. nakazowi uwzględnienia całości zebranego materiału dowodowego. Tego rodzaju zachowanie powinno zatem zostać ocenione w kontekście znamion przewinienia służbowego polegającego na rażącym naruszeniu przepisów prawa.

Niezależnie od powyższego, należy zauważyć, że w świetle art. 72 § 1 ustawy o SN sędzia Sądu Najwyższego odpowiada dyscyplinarnie nie tylko za przewinienia służbowe, ale także za uchybienia godności urzędu. Na gruncie analogicznego unormowania art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w

orzecznictwie dyscyplinarnym przyjmowano dotychczas, że uchybienie godności sędziego stanowi postępowanie niezgodne z dyspozycją art. 82 p.u.s.p., to jest zachowanie podważające gwarancję dochowania wierności ślubowaniu sędziowskiemu, sprzeczne z powinnością utrzymywania nieposzlakowanego charakteru i strzeżenia powagi stanowiska sędziowskiego oraz unikania wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 31 marca 2004 r., Sd 7/03, Krakowskie Zeszyty Sądowe 2004, nr 5, poz. 53; por. także J.R. Kubiak, J. Kubiak, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, Przegląd Sądowy 1994, nr 4, s. 3; M. Laskowski, Ustawowe pojęcie „nieskazitelność charakteru”, Prokuratura i Prawo 2008, nr 6, s. 50).

Zaufanie do bezstronności sędziego podważa z kolei każde zachowanie, które stwarza choćby pozory nieprzestrzegania zasad porządku prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 9 maja 2003 r., SNO 20/03, OSNSD 2003, nr 1, poz. 11). Nie powinno ulegać wątpliwości, że w odbiorze społecznym wydanie orzeczenia bez zapoznania się z aktami sprawy, bez możliwości powzięcia wiedzy o ich zawartości podważa zaufanie do bezstronności sądu i sędziego. Nie wiadomo bowiem, na jakich przesłankach opierał się sędzia orzekający w sprawie, skoro ani w czasie pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego ani w chwili wydawania orzeczenia nie dysponował aktami sprawy. Nie miał więc realnej możliwości ani przeczytania treści złożonego odwołania, w przedmiocie którego wydawał orzeczenie, ani wszystkich dokumentów, oświadczeń i wniosków związanych z rozpatrywaną sprawą.

Takie postępowanie pozostaje w rażącej w sprzeczności z wynikającą ze ślubowania sędziowskiego powinnością sumiennego wykonywania obowiązków. W języku polskim przymiotnik „sumienny” oznacza zaś tyle, co „skrupulatnie wywiązujący się z podjętych obowiązków”, „wykonywany dokładnie, rzetelnie”. Trudno natomiast mówić o sumienności w sytuacji, gdy nie zapoznano się z dokumentami w sprawie.

W tym świetle, w ocenie Kolegium Sądu Najwyższego zachodzi uzasadnione podejrzenie, że doszło do popełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego Aleksandra Stępkowskiego przewinienia służbowego i uchybienia godności urzędu. W konsekwencji Kolegium Sądu Najwyższego wnosi o podjęcie czynności wyjaśniających w tej sprawie.

Przewodniczący

Kolegium Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF